

18.1.2012

B7-0006/2012 }
B7-0008/2012 }
B7-0009/2012 }
B7-0010/2012 }
B7-0013/2012 } RC1

KOPIĢS REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts saskaņā ar Reglamenta 115. panta 5. punktu

nolūkā aizstāt rezolūcijas priekšlikumus, kurus iesniedza šādas grupas:

PPE (B7-0006/2012)
ALDE (B7-0008/2012)
Verts/ALE (B7-0009/2012)
S&D (B7-0010/2012)
GUE/NGL (B7-0013/2012)

par nepilnībām pārtikas apgādes ķēdē

Maria do Céu Patrão Neves, Esther Herranz García, Albert Deß

PPE grupas vārdā

Luis Manuel Capoulas Santos, Paolo De Castro, Luís Paulo Alves

S&D grupas vārdā

George Lyon

ALDE grupas vārdā

José Bové

Verts/ALE grupas vārdā

Alfreds Rubiks, Patrick Le Hyaric

GUE/NGL grupas vārdā

Rolandas Paksas

RC\889435LV.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 } RC1

Eiropas Parlamenta rezolūcija par nepilnībām pārtikas apgādes ķēdē

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta 2010. gada 8. jūlija rezolūciju par kopējās lauksaimniecības politikas nākotni pēc 2013. gada¹, 2011. gada 18. janvāra rezolūciju par lauksaimniecības atzīšanu par stratēģiski svarīgu nozari pārtikas nodrošinātībā² un 2011. gada 23. jūnija rezolūciju par KLP 2020. gada perspektīvā — kā risināt nākotnē paredzamās ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem saistītās problēmas³ un 2011. gada 5. jūlija rezolūciju par efektīvāku un taisnīgāku mazumtirdzniecības tirgu⁴;
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Labāka pārtikas apgādes ķēdes darbība Eiropā” (COM(2009)0591) un šim paziņojumam pievienotos dažādos darba dokumentus, kā arī Parlamenta 2010. gada 7. septembra rezolūciju par taisnīgiem ienākumiem lauksaimniekiem — labāku pārtikas apgādes ķēdes darbību Eiropā⁵, un 2012. gada 19. janvāra rezolūciju par lauksaimniecības izejvielu piegādes ķēdi⁶,
- ņemot vērā Direktīvu 2000/35/EK par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos⁷,
- ņemot vērā Komisijas 2010. gada 30. jūlija lēmumu, ar ko tiek izveidots Augsta līmeņa forums pārtikas apgādes ķēdes darbības uzlabošanai (2010/C 210/03),
- ņemot vērā galīgos ieteikumus, ar kuriem 2009. gada 17. martā iepazīstināja Augsta līmeņa grupa lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības konkurētspējas jautājumos, un 2010. gada 29. marta secinājumus par labāku pārtikas apgādes ķēdes darbību Eiropā,
- ņemot vērā Eurostata datus par lauksaimnieciskās ražošanas līdzekļu cenu indeksiem (ražošanas resursu izmaksas) un lauksaimniecības produktu cenu indeksiem (ražojumu cenas)⁸,
- ņemot vērā 2008. gada 19. februāra deklarāciju par izpēti saistībā ar Eiropas Savienības tirgū darbojošos lielveikalu ļaunprātīgu varas izmantošanu un tās novēršanu⁹ un 2009. gada 24. februāra rezolūciju par pārtikas cenām Eiropā¹⁰,
- ņemot vērā Kopīgā pētniecības centra (KPC) 2008. gada ziņojumu — Zemu investīciju

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0286.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0006.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0297.

⁴ Pieņemtie teksti, P7_TA-PROV(2011)0307.

⁵ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0302.

⁶ A7-0421/2011.

⁷ OV L 48, 23.22.2011., 1. lpp.

⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database

⁹ Pieņemtie teksti, P6-TA(2008)0054.

¹⁰ Pieņemtie teksti, P6-TA(2009)0191.

lauksaimniecības sistēmas — iespēja attīstīt ilgtspējīgu lauksaimniecību¹,

- ņemot vērā ANO īpašā referenta par tiesībām uz pārtiku ziņojumu „Agrārā uzņēmējdarbība un tiesības uz pārtiku”,
- ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu,
- A. tā kā Komisijas paziņojumā „Labāka pārtikas apgādes ķēdes darbība Eiropā” (COM(2009)591) norādītas nopietnas nepilnības spējā noslēgt izdevīgus līgumus, kā rezultātā tiek īstenota negodīga tirdzniecības prakse, tostarp novēloti maksājumi, vienpusējas līguma izmaiņas, netaisnīgi līguma noteikumi, ierobežota piekļuve tirgum, informācijas trūkums par cenu noteikšanu, nevienāda peļņas normu sadale visā pārtikas ķēdē, piegādātāju vai pircēju īstenota tirgus iespēju ļaunprātīga izmantošana, piemēram, karteļi un atkalpārdošanas cenu uzturēšana un pirkšanas apvienības;
- B. tā kā ļoti lielu mazumtirgotāju koncentrācijas līmenis Eiropas Savienībā atstāj negatīvu ietekmi uz ražotājiem un citiem piegādātājiem, jo tā ietekmē arvien vairāk palielinās atšķirības līgumslēdzēju pušu spējā aizstāvēt savas intereses; tā kā arvien samazinās lauksaimniecības produktu ražotāju un lauksaimniecības nozaru spēja ietekmēt sarunas attiecībā uz cenu līmeni visā vērtību ķēdē, sākot no primārās ražošanas, pārstrādes līdz galapatērētājam; tā kā pārmērīga koncentrācija samazina produktu daudzveidību, kultūras mantojumu, mazumtirdzniecības veikalu skaitu, darbvietas un iztikas līdzekļus,
- C. tā kā lauksaimnieku ienākumu problēmas turpina palielināties un cenā, ko par produktiem maksā patērētāji, neatspoguļojas tā cena, kas tiek maksāta lauksaimniekiem par viņu produkciju, tādējādi apdraudot lauksaimnieku spējas investēt un ieviest jauninājumus un var piespiest daudzus no viņiem atstāt laukus;
- D. tā kā ražošanas izmaksu pieaugums un nespēja atgūt šīs izmaksas visā pārtikas apgādes ķēdē varētu apdraudēt lauku saimniecību izdzīvošanu, tādējādi iespējams vājinot dalībvalstu ražošanas potenciālu ilgtermiņā un saasinot to atkarību no ārējiem tirgiem;
- E. tā kā līdzsvarotas komerciālās attiecības ne tikai uzlabotu pārtikas apgādes ķēdes darbību, bet arī palielinātu lauksaimnieku konkurētspēju un galu galā dotu labumu arī patērētājiem;
- F. tā kā pašreizējās pārtikas un preču cenu svārstības izraisījušas nopietnas bažas par to, kā darbojas apgāde ar pārtiku Eiropā un pasaulē un ir palielinājusi nedrošību par lauku saimniecību ieņēmumiem un lauksaimnieku ilgtermiņa ieguldījumiem;
- G. tā kā labumu no saimniecībām maksātajām zemajām cenām, kuras pazeminās lauksaimniekiem zaudējot pozīcijas sarunās pārtikas apgādes ķēdē, negūst pat patērētāji, jo īpaši tāpēc, ka bieži vien importētajiem produktiem netiek piemērotas tādas pašas prasības par kvalitāti, darba tiesībām, vides standartiem un dzīvnieku labturības standartiem, kā tiek piemērotas Eiropas lauksaimniekiem;
- H. tā kā konkurences institūcijas vairākās dalībvalstīs ir atklājušas, ka pastāv četras galvenās

¹ http://agrienv.jrc.ec.europa.eu/publications/pdfs/LIFS_final.pdf.

jomas, kurās nepilnības pārtikas apgādes ķēdē ir jo īpaši jutīgas: vienpusēja līguma noteikumu uzspiešana, atlaižu prakse, sankcijas un maksājumu noteikumi;

1. uzsver, ka šī problēma saistībā ar traucējumiem pārtikas apgādes ķēdē ir nepārprotami Eiropas problēma, kuras novēršanai ir nepieciešams tieši Eiropai paredzēts risinājums, ņemot vērā to, cik stratēģiski nozīmīga Eiropas Savienībai ir lauksaimniecības pārtikas ķēde; atgādina, ka pārtikas apgādes ķēdē, lauksaimniecībā, lauksaimniecības pārtikas rūpniecībā un izplatīšanā ir iesaistīti 7 % no ES kopējā strādājošo skaita, un te saražotā vērtība sasniedz EUR 1400 miljardus gadā — kas ir lielāks par jebkuras citas ES apstrādes rūpniecības nozares attiecīgo rādītāju, un pārtikas apgādes ķēdes radītā lauksaimniecības pievienotās vērtības daļa no 31 % 1995. gadā samazinājās līdz 24 % 2005. gadā 25 dalībvalstu ES;
2. vērš uzmanību uz darbu, ko veic Augsta līmeņa forums pārtikas apgādes ķēdes darbības uzlabošanai un jo īpaši tā „no uzņēmuma uz uzņēmumu” (B2B) platforma; prasa sniegt oficiālu un regulāru informāciju par darba gaitu un pieņemtajiem lēmumiem;
3. atbalsta labo darbu, ko veikusi Augsta līmeņa foruma pārtikas apgādes ķēdes darbības uzlabošanai ekspertu platforma par B2B līgumiskajām praksēm, jo īpaši definējot, uzskaitot un izvērtējot to, kas būtu apzīmējama kā nepārprotami negodīga komercprakse, un savu darbu pamatojot ar datiem un konkrētiem piemēriem; prasa visnotaļ atbalstīt iniciatīvas, kas veicinātu pušu dialogu par šo jautājumu; atzinīgi vērtē to, ka iesaistītās puses ir vienojušās par labas prakses principiem, ar kuriem Augsta līmeņa forums tika iepazīstināts 2011. gada 29. novembrī, un aicina tās veikt īstenošanas pasākumus;
4. aicina Komisiju attiecīgos gadījumos ierosināt stingrus Kopienas tiesību aktus — neradot traucējumus pareizai tirgus darbībai — lai garantētu godīgākas un pārredzamākas attiecības starp pārtikas produktu ražotājiem, piegādātājiem un izplatītājiem un pareizi īstenotu jau spēkā esošo noteikumus, arī tādēļ, ka Eiropas dati liecina, ka kopš 2009. gada ES līmenī lauku saimniecību ienākumi ir samazinājušies par 11,6 %, bet ES lauksaimnieku kopējās izejvielu izmaksas laika posmā no 2000. līdz 2010. gadam palielinājās gandrīz par 40 %;
5. aicina Komisiju un dalībvalstis nekavējoties turpināt risināt problēmu, ko rada netaisnīga peļņas sadale pārtikas apgādes ķēdē, īpašu uzmanību pievēršot lauksaimnieku pienācīgiem ienākumiem; atzīst, ka nolūkā stimulēt ilgtspējīgas ražošanas sistēmas, ir jākompensē lauksaimnieku ieguldījumi un saistības šajās jomās; uzsver, ka jāpārtrauc cīņa par ietekmi un jāveido uz sadarbību balstītas attiecības;
6. norāda uz to, ka lauksaimniecības politikai ir jārada iespējas mazajām un vidēja izmēra saimniecībām, tostarp ģimenes saimniecībām, gūt pienācīgus ienākumus, ražot pārtiku, kas ir pietiekama gan kvalitātes, gan kvantitātes ziņā, par pieņemamu cenu patērētājiem, radīt darba vietas, sekmēt lauku attīstību un nodrošināt vides aizsardzību un ilgtspējību;
7. neatlaidīgi pieprasa, lai dalībvalstis aktīvi atbalstītu esošos apspriežu forumus un jaunu šādu forumu izveidi, nodrošinot pienācīgu visu pārtikas ķēdē iesaistīto personu pārstāvību, lai veicinātu dialogu un izstrādātu vadlīnijas godīgāku un līdzsvarotāku attiecību izveidošanai; norāda, ka šādu oficiālu apspriežu rezultātā tiek uzlabota ražotāju un piegādātāju aizsardzība, un novērsti izplatītāju pretpasākumi,

RC\889435LV.doc

PE479.443v01-00 }
PE479.445v01-00 }
PE479.446v01-00 }
PE479.447v01-00 }
PE479.450v01-00 } RC1

8. aicina valstu un Eiropas konkurences institūcijas un citas ražošanā un tirdzniecībā iesaistītās regulatīvās iestādes vērsties pret dominējošo vairumtirgotāju un mazumtirgotāju ļaunprātīgu iepirkšanas praksi, kas lauksaimniekus sistemātiski nostāda ārkārtīgi nevienlīdzīgā darījumu slēgšanas situācijā;
9. pieprasa skaidri, stingri un objektīvi definēt ļaunprātīgu un netaisnīgu rīcības praksi, iekļaujot stingrākas jēdzienu definīcijas un skaidrākus norobežojumus, atbilstīgi pilnvarām, kas piešķirtas Komisijai saskaņā ar rezolūciju par efektīvāku un taisnīgāku mazumtirdzniecības tirgu, tādējādi panākot, ka uz šādu praksi tiek attiecināti īpaši noteikumi, pārraudzība un objektīvas sankcijas;
10. Vērš uzmanību uz šādu neizsmeļošu uzskaitījumu attiecībā uz praksi, par kuru ražotāji ir pauduši bažas saistībā ar pārtikas apgādes ķēdes darbību:

I) mazumtirgotāju piekļuve:

- i) avansa maksājums par piekļuvi sarunām;
- ii) maksa par iekļaušanu sarakstā;
- iii) maksa par iekļūšanu tirgū;
- iv) cena par platību veikala plauktos;
- v) piespiedu atlaides;
- vi) novēloti maksājumi;
- vii) cenu noteikšana;
- viii) vislabākā klienta klauzula,

II) negodīgi līguma nosacījumi vai vienpusējas līguma noteikumu izmaiņas:

- i) vienpusējas un retrospektīvas līguma nosacījumu izmaiņas;
- ii) vienpusēja līguma laušana;
- iii) ekskluzīvu tiesību klauzulas / maksa
- iv) piespiedu kārtā veicami ieguldījumi privātiem zīmoliem;
- v) standarta parauga līgumu uzspiešana;
- vi) pretpasākumi;
- vii) nerakstītas līgumiskas vienošanās;
- viii) peļņas normas atgūšana;
- ix) piespiedu atlaides;
- x) novēloti maksājumi;
- xi) piespiedu maksājums par atkritumu pārstrādi/aizvākšanu;
- xii) pirkšana grupās / kopīga sarunu vešana;
- xiii) apgrieztās izsoles;
- xiv) nereāli piegādes noteikumi;
- xv) piespiedu prasība izmantot (konkrētu) iepakojuma piegādātāju vai iepakojuma materiālu;
- xvi) piespiedu prasība izmantot (konkrētu) loģistikas platformu vai operatoru;
- xvii) maksājums, lai segtu izmaksas par reklāmu (par kuru nav iepriekšējas vienošanās);
- xviii) reklāmas pasākumiem paredzēta produkta pārmērīga pasūtīšana;
- xix) maksājums par to, ka nav sasniegts noteikts pārdošanas līmenis;
- xx) piespiedu prasība piegādātājiem nodrošināt papildu atlaidi, ja pārdošanas apjomi

pārsniedz noteiktu līmeni;

xxi) vienaspusēja produkcijas izņemšana no veikalu plauktiem;

xxii) vienaspusēja prasība par (nepārdotās) preces beznosacījumu atdošanu atpakaļ;

xxiii) piespiedu prasība piegādātājiem segt ar produktu saraušanos vai zādzību saistītās izmaksas;

xxiv) piespiedu prasība piegādātājiem segt ar patērētāju sūdzībām saistītās nepamatotas izmaksas,

11. prasa izveidot sistēmu šādas prakses efektīvai kontrolei, vispirms veicot izmeklēšanu visā nozarē, izmantojot administratīvus līdzekļus vai tiesas, bet pēcāk ieviešot novērtēšanas un uzraudzības sistēmu, ko vadītu dalībvalstis un koordinētu Komisija, paredzot iedarbīgas efektīvi un savlaicīgi piemērojamas sankcijas;
12. saistībā ar līgumu nosacījumiem un ļaunprātīgu komercdarbības praksi pieprasa ieviest līdzekļus, ar kuriem nodrošināt, ka tiek ievēroti maksājumu termiņi, ņemot vērā Direktīvu par novēlotajiem maksājumiem un ieviest jaunus instrumentus, lai samazinātu un ES līmenī saskaņotu laiku no piegādes līdz brīdim, kad piegādātāji patiešām saņem maksājumu; šajā sakarībā uzsver, ka steidzami ir jārod risinājumi, lai novērstu īpašās problēmas, ar ko saskaras ātri bojājošos produktu piegādātāji, kuriem rodas nopietnas skaidras naudas aprites problēmas;
13. norāda uz Komisijas priekšlikumu projektos iekļautajiem KLP reformas pasākumiem, kas paredzēti lauksaimnieku pozīcijas stiprināšanai pārtikas apgādes ķēdē, sniedzot atbalstu ražotāju un starpnozaru organizācijām un veicinot īsu apgādes ķēžu starp ražotājiem un patērētājiem, piemēram, vietējās produkcijas tirgu, veidošanu; uzskata, ka lauksaimnieku pozīciju nostiprināšana, uzlabojot iekšējo organizāciju un piemērojot profesionālāku pieeju, palīdzēs tiem saņemt taisnīgāku pievienotās vērtības daļu;
14. atzinīgi vērtē Komisijas ieteikumu par dalībvalstu sadarbību, apmainoties ar labāko praksi attiecībā uz līgumiskās prakses paziņošanas kārtību, un par tipveida līgumu komplektu sagatavošanu;
15. aicina Komisiju uzlabot Eiropas Cenu uzraudzības mehānismu un izstrādāt ērti lietojamu, pārredzamu un daudzvalodu saskarni, kas ļauj patērētājiem un ieinteresētajām personām salīdzināt pārtikas pamatproduktu cenas ikvienā pārtikas apgādes ķēdes posmā gan attiecīgajā dalībvalstī, gan starp dažādām dalībvalstīm, un kurā ņemtas vērā arī dzīves dārdzības atšķirības dalībvalstīs;
16. aicina Komisiju precizēt konkurences noteikumu piemērošanu lauksaimniecībā, lai lauksaimniekiem un viņu starpnozaru organizācijām nodrošinātu instrumentus, ar kura palīdzību varēs uzlabot viņu sarunu vešanas pozīcijas; aicina izvērtēt iespējas grozīt spēkā esošos ES konkurences tiesību aktus, lai visā pārtikas ķēdē vairāk ņemtu vērā vertikālās koncentrācijas kaitīgo ietekmi, nevis pievērst uzmanību tikai dažādu uzņēmumu relatīvajam stāvoklim tirgū un konkurences izkropļojumiem, pamatojoties vienīgi uz to kaitīgo ietekmi uz patērētājiem;
17. aicina Komisiju labāk koordinēt tās dažādo dienestu darbu, lai tā varētu aktīvāk iesaistīties

RC\889435LV.doc

PE479.443v01-00 }

PE479.445v01-00 }

PE479.446v01-00 }

PE479.447v01-00 }

PE479.450v01-00 } RC1

cenu uzraudzīšanā visā pārtikas ķēdē, kā arī mazumtirdzniecības dinamikas un attiecīgu tirgus daļu uzraudzīšanā visā ES; aicina izveidot neatkarīgu pārtikas tirdzniecības ombudu, kas uzturēs sakarus ar atbilstīgajām tirdzniecības un konkurences iestādēm, un pārtikas tirdzniecības valsts ombudu katrā dalībvalstī, lai koordinētu darbību un dalītos ar informāciju; turklāt uzskata, ka Eiropas ombudam un dažādajiem valsts ombudiem jābūt atbildīgiem par to, lai nodrošinātu atbilstīgo tiesību aktu ievērošanu un savlaicīgi ierosinātu attiecīgas sankcijas;

18. aicina Komisiju veikt padziļinātu pētījumu par 27 dalībvalstu konkurences institūciju atšķirīgo pieeju un politiku un veicināt tādu risinājumu pieņemšanu, kuri paredz visu pārtikas ražošanas ķēdē iesaistīto partneru līdzdalību un kuri nepieļauj viena vai dažu ražošanas resursu un ražojumu ķēdes posmu dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas bieži notiek uz lauksaimnieciskā ražotāja rēķina;
19. uzskata, ka par prioritāti ir jāuzskata ES mēroga informācijas kampaņa, lai informētu lauksaimniekus par viņu līgumiskajām tiesībām, kā arī par visizplatītāko prettiesīgo, negodīgo un ļaunprātīgo praksi attiecībā uz līgumu slēgšanu un komercdarbībām, kā arī iespējām ziņot par šiem pārkāpumiem;
20. uzskata, ka risinājums nepilnību novēršanai pārtikas apgādes ķēdē, ir arī pašregulācija, bet nepieciešami arī noteikumi un kompetences likumu pielāgošana; uzsver, ka dalībvalstīm būtu jāveicina paraugprakses un/vai rīcības kodeksu izstrāde, sadarbojoties ar visām ieinteresētajām personām, iekļaujot ražotāju, rūpniecības, piegādātāju, mazumtirgotāju un patērētāju pārstāvjus un pilnībā izmantojot esošās sinerģijas;
21. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.